

ЦЕНТЪР НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ В РАЗГРАД

Non-Governmental Organizations Center Razgrad

Носител на Наградата Златен ключ 2007 за достъп до информация

Проект „Развитие на Национална НПО мрежа за гражданско наблюдение на съдебната власт“, Договор CSDP 2005 - 008

В партньорство с Център “Отворена врата” гр. Плевен

ГРАЖДАНСКО НАБЛЮДЕНИЕ В СЪДА В РАЗГРАД

От месец декември 2004г. Консорциум “Център на НПО”, “Младежки Форум 2001 – Разград”, “Център за подкрепа на жени в село Стражец” наблюдава съдебни дела, в които поне едната страна е представител на уязвима група - хора с увреждания, социалнослаби граждани, етнически малцинства, жертви на насилие, деца, самотни родители, затворници, наркомани¹. Избрани чрез публична процедура граждански наблюдатели участват в съдебните заседания, документират изявленията и поведенческите реакции на участниците в процеса.

Проектът използва нова методика за гражданско наблюдение на съдебни дела, която бе пилотирана за първи път в 4 града в България през 2005г. (София, Варна, Бургас и Разград) по проект на Институт „Отворено общество”². Българските организации бяха обучени от американски партньори по проекта за ролята на гражданския наблюдател, насоки какво и как да се наблюдава в съдебната зала, как да се общува с медиите.³

Центърът на НПО в Разград доразви инструментариума на методиката с включването на анкета за изследване публичния образ на съда и дълбочинно проучване на общественото мнение.

ЦЕЛИ НА НАБЛЮДЕНИЕТО В СЪДЕБНАТА ЗАЛА

1. Да се гарантира, че съдебната система ще бъде отговорна за своите действия, като се осигури присъствие на граждани в съдебната зала;
2. Да се подобри правораздаването;

¹ За опита в наблюдението на съдебни дела в Североизточна България може да се информирате от: <http://court-rz.hit.bg>.

² За повече информация можете да посетите интернет-страницата на Институт “Отворено общество”: www.CourtWatch.OSF.bg.

³ Черил Томас от организацията “Адвокати от Минесота за човешки права”, Марна Андерсон от “WATCH” и съдия Катрин Кудейнтънс.

Проектът се финансира от Програма ФАР “Развитие на гражданско общество” 2005

3. Да се повиши обществената осведоменост и доверието на обществото в съдебната система.
4. Да се установят негативни тенденции, практики и проблеми в съдебната система и да се предложат варианти за решаването им;

ПРИОРИТЕТИ НА НАБЛЮДЕНИЕТО В СЪДЕБНАТА ЗАЛА

1. Да се поддържат конструктивни, а не неприятелски отношения със съдебната система;
2. Да се помогне на съдебната система да достигне своя потенциал, като се набележат недостатъците, като се дадат препоръки за възможни решения и като се лобира за промени;
3. Да се разпространи и обменя информация с организации и институции, които осигуряват преки услуги и подкрепа на хора от целевата група на проекта;
4. Да отчете и осъзнае сложността на решенията, които работещите в съдебната система се налага да взимат;
5. Да се подпомогне постигането на баланс между правата на обвиняемия и безопасността на обществото, между ефективното съдебно производство и добрите резултати от него, между бързото правораздаване и справедливостта към пострадалите.

ДЕЙНОСТИ, СВЪРЗАНИ С НАБЛЮДЕНИЕТО В СЪДЕБНАТА ЗАЛА

През последните две години в съдебните зали на Окръжен съд и Районен съд в Разград редовно присъстваха граждански наблюдатели – доброволци или служители на наблюдаващата организация, които са получили специално обучение относно наказателния и гражданския процес, правилата за поведение в съдебната зала и целите на наблюдението. Те наблюдават съдебните заседания по дела, определени от Центъра на НПО и партньори като наблюдаващата институция.

Редовното присъствие на граждански наблюдатели напомня на всички работещи в съдебната система – съдии, адвокати, съдебни и съдебни служители, че носят отговорност пред обществото и че обществеността иска да знае какво се случва в съдебната зала.

Всички граждански наблюдатели носят червени папки, за да бъдат разпознавани от съдебните служители. Те са обучени да следят и да отбелязват: поведение на съдиите, употреба на неуместен хумор, точност, акустика, проява на разбиране и съчувствие към жертвите и тяхната безопасност, яснота на обясненията, давани от съдиите и адвокатите, нарушаване на реда в съдебната зала. В някои съдебни заседания доброволците имат задачата да записват конкретни решения на съда, коментари и данни, описани в специалните формуляри за наблюдение.

Проектът се финансира от Програма ФАР “Развитие на гражданско общество” 2005

Бележките на наблюдателите се анализират от експерти на Центъра на НПО в Разград и партньори, които предоставят обратна информация на съдиите, прокурорите, адвокатите, надзорниците и т.н. Тази информация включва препоръки за по-нататъшно разследване на даден случай или коментари относно съдебното заседание, в които се отправя похвала към съдия или към друг съдебен служител или се изтъква проблем, свързан с начина, по който е гледано делото. В някои случаи доброволците на наблюдаващата организация преглеждат съдебните архиви и досиета, за да получат повече информация за конкретен случай или да проследят тенденции в работата на съдебната система.

Центърът на НПО в Разград и партньори като наблюдаваща организация оповестяват резултатите от наблюдението върху конкретни дела в бюлетини или чрез медиите, за да информират обществеността и да подсилят въздействието от тези дела в обществото. Центърът на НПО в Разград поставя акцент върху такъв род дела, за да подобри работата на съдебната система по тях и по този начин да съдейства за безопасността на жертвите и за поемането на отговорност от страна извършителите.

Вниманието на наблюдателите често пъти е насочено към дела, свързани с насилие или с участници от уязвими и групи в неравностойно положение. В много съдебни райони съдилищата открай време не приемат сериозно престъпленията, свързани с групи в неравностойно положение и хора с нисък социален статус.

Проектът се финансира от Програма ФАР "Развитие на гражданско общество" 2005